Бастауыш сынып оқушыларының оқу мотивациясын қалай арттыруға болады?

Бастауыш сынып кезеңі — баланың білім алуға деген алғашқы көзқарасы қалыптасатын маңызды кезең. Дәл осы уақытта оқушының мектепке, мұғалімге және оқу процесіне деген қызығушылығы қалыптасады. Егер бала сабаққа қызығушылықпен қатысса, жаңа нәрсені үйренуге ұмтылса және өз жетістігіне қуана білсе, оның әрі қарайғы оқуына да оң әсер етеді.

Оқу мотивациясы дегеніміз — баланың білім алуға деген ішкі қызығушылығы мен талпынысы. Кейде оқушының сабаққа қызықпауы оның білім алғысы келмейтінін білдірмейді. Мүмкін сабақтың берілу тәсілі балаға сәйкес келмейтін шығар.

Оқу мотивациясын арттырудың тиімді жолдары

1. Сабақты қызықты ұйымдастыру

Бастауыш сынып оқушылары ұзақ уақыт бойы бір тапсырмаға назар аударып отыра алмайды. Сондықтан сабақ барысында түрлі әдістерді алмастырып отырған тиімді.

Мысалы, мұғалім жаңа тақырыпты түсіндіргеннен кейін оқушыларға жұптық тапсырма, қысқа ойын немесе шығармашылық жұмыс ұсына алады. Бұл баланың сабаққа белсенді қатысуына мүмкіндік береді.

2. Баланы жиі мадақтау

Оқушының әрбір кішкентай жетістігін байқап, қолдау көрсету оның өзіне деген сенімін арттырады. «Жарайсың!», «Сенің қолыңнан келеді!», «Бүгін жақсы жұмыс жасадың!» сияқты қарапайым сөздердің өзі балаға үлкен мотивация бере алады.

Алайда тек жоғары баға үшін емес, баланың талпынысы мен еңбегі үшін мадақтау маңызды. Мысалы, «Сен бұл тапсырманы орындауға көп тырыстың» деген сөз баланың еңбегінің бағаланғанын сезіндіреді.

3. Таңдау мүмкіндігін беру

Балаға белгілі бір тапсырмаларды орындауда таңдау жасауға мүмкіндік беру оның жауапкершілігін арттырады.

Мысалы, оқушыға «Мәтінді сурет арқылы түсіндіресің бе, әлде қысқаша әңгіме құрастырасың ба?» деген таңдау ұсынуға болады. Осылайша бала оқу процесінің белсенді қатысушысына айналады.

4. Оқуды ойынмен байланыстыру

Ойын — бастауыш сынып оқушылары үшін ең тиімді әдістердің бірі. Ойын арқылы бала жаңа ақпаратты жеңіл қабылдап, есте жақсы сақтайды.

Мысалы, математика сабағында есептерді жарыс түрінде өткізуге, қазақ тілі сабағында сөз құрау ойындарын ұйымдастыруға болады. Ең бастысы — ойын оқу мақсатына сай болуы керек.

5. Оқушыны басқа балалармен салыстырмау

«Мына оқушы сенен жақсы оқиды» немесе «Неге сен де сол сияқты оқымайсың?» деген сөздер баланың мотивациясын төмендетуі мүмкін.

Әр баланың қабілеті мен оқу қарқыны әртүрлі. Сондықтан оқушыны басқалармен емес, өзінің бұрынғы нәтижесімен салыстырған дұрыс. Мысалы: «Өткен жолы сен үш есеп шығардың, бүгін төрт есеп шығардың. Бұл — жақсы нәтиже» деген сөз баланың алға ұмтылуына ықпал етеді.

Мұғалім мен ата-ананың рөлі

Баланың оқу мотивациясын қалыптастыру тек мұғалімнің міндеті емес. Бұл жерде ата-ананың да рөлі өте маңызды.

Ата-ана баладан күн сайын тек «қанша алдың?» деп сұрамай, «Бүгін қандай қызықты нәрсе үйрендің?», «Саған қай тапсырма ұнады?» деп сұраса, бала оқу туралы жағымды эмоциямен бөлісе бастайды.

Үйде баланың қателесуіне де мүмкіндік берген жөн. Қателік — білім алудың табиғи бөлігі. Баланы қателігі үшін ұрысу емес, қатесін түсініп, қайта орындауға көмектесу маңызды.

Қорытынды

Бастауыш сынып оқушысының оқу мотивациясы бір күнде қалыптаспайды. Ол мұғалімнің қолдауы, ата-ананың түсіністігі және баланың өз жетістігін сезінуі арқылы біртіндеп дамиды.

Бала білімді тек баға алу үшін емес, жаңа нәрсе білу қызығушылығымен үйренген кезде нағыз оқу мотивациясы қалыптасады. Сондықтан бастауыш сыныптағы ең маңызды мақсаттардың бірі — оқушыға «Менің қолымнан келеді!» деген сенім қалыптастыру.